

SAIMAANNORPAN SUOJELUN STRATEGIAN JA TOIMENPIDESUUNNITELMAN ASIAANTUNTIJARYHMÄN KOKOUS

Aika 20.2.2024, klo 09:01-11:52.

Paikka Teams

Osallistujat Anssi Vainikka (PJ, UEF)
Riikka Alakoski (Siht., Metsähallitus)
Miina Auttila (Metsähallitus)
Tapio Gustafsson (KKL)
Teemu Hentinen (Pohjois-Savon ELY-keskus)
Simo Jokinen (Kaakkois-Suomen ELY-keskus)
Tapio Keskinen (LUKE)
Marika Lax (Etelä-Savon ELY-keskus)
Ulla-Majja Liukko (SYKE)
Tuulikki Miettinen (Pohjois-Savon ELY-keskus)
Tero Nieminen (Pohjois-Savon ELY-keskus)
Matias Sivonen (UEF)
Petteri Tolvanen (WWF)
Tapio Tuukkanen (Kaakkois-Suomen ELY-keskus)
Arto Ustinov (Etelä-Savon ELY-keskus)

1. Kokouksen avaus

Anssi Vainikka avasi kokouksen klo 9.01. Todettiin kokouksen osallistujat ja myönnettiin läsnäolo- ja puheoikeus ryhmän ulkopuolisille ja/tai tuleville jäsenille.

2. Asiantuntijaryhmän edellisen kokouksen (3.10.2023) muistio

Todettiin asiantuntijaryhmän edellisen kokouksen muistio, joka oli lähetetty sähköpostilla nähtäväksi.

3. Seurantatyöryhmän edellisen kokouksen (29.11.2023) muistio

Todettiin seurantatyöryhmän edellisen kokouksen muistio, joka oli lähetetty sähköpostilla nähtäväksi.

4. Strategian toimenpiteiden edistyminen ja tiedonkeruu eri tahoilta sekä ajankohtaista tietoa organisaatioittain.

Toimenpiteiden etenemistä käydään läpi yksityiskohtaisesti kohdassa 7.

Metsähallitus: Norppatilanne-palvelu avautui lokakuussa 2023, ja tänä vuonna saataville tulee myös karttapalvelu saimaannorpan pesätihentymistä, joista on aikaisemmin julkaistu taitetut PDF-kartat. Jatkossa pesätihentymäkartat päivitetään vain karttapalveluun, eikä taitettuja karttoja enää tehdä. Tehtyjen apukinosten ja niissä olevien pesien määrä lisätään Norppatilanne-palveluun. Vuoden 2024 apukinostyöt valmistuivat 10.2. Todettiin, että apukinostöissä tiedottamisessa on hyvä selittää taustoja ja merkityksellisyyttä.

Pohjois-Savon ELY-keskus: KHS:ssä esitetyt pinta- ja välivesiverkkojen kiellot saatettiin voimaan useilla kalatalousalueilla. Yhdistämishankkeet Etelä-Savossa jatkuvat. Kaupallisille I-luokan kalastajille osoitettava korvaus norpparajoituksista on valmistelussa.

KKL: Osakaskuntien yhdistämishankkeita valtakunnallisesti.

WWF: Saimaannorpan pesimärauha julistettu uusin sanamuodoin 13.1.

5. Saimaan vesi-, jää- ja lumitilanne

Tapio Tuukkanen Kaakkois-Suomen ELY-keskuksesta esitteli Saimaan vesi- ja juoksutustilannetta. Syksyllä aloitettua lisäjuoksutusta jatketaan toistaiseksi. Tammikuussa vedenkorkeus kääntynyt laskuun, mutta edelleen ollaan 47 cm keskiveden yläpuolella. Saimaa jäätyi marras-joulukuun vaihteessa, mistä lähtien vedenkorkeutta on tarkasteltu saimaannorpan pesimisen kannalta. Ennusteen mukaan vedenkorkeus laskee 20.3. mennessä 24 cm, mutta vedenkorkeus saattaa nousta jo hieman ennen tätä sulaman vaikutuksesta, jolloin lasku olisi hieman pienempi.

6. Kalastusrajoitussopimusten tilanne

Teemu Hentinen Pohjois-Savon ELY-keskuksesta esitteli kalastusrajoitussopimusten tilannetta. Osakaskuntien yhdistymiset ovat edenneet Saimaalla mm. Puumalan ja Puruveden alueella hyvin. Yhdistymisten myötä osakaskuntien resurssitilanne on parantunut ja myös norpparajoituksista sopiminen helpottuu toimijoiden lukumäärän vähenemisen myötä. Sopimuskattavuutta asetusalueella parannetaan ja jos keväällä syntyy kuutteja rajoitusalueen ulkopuolelle, tarjotaan vapaaehtoisia sopimuksia.

7. Strategian ja toimenpidesuunnitelman akuutit toteutustarpeet, keskustelu

Käytiin strategian toteutumista kohta kohdalta läpi. Todettiin mahdollinen tulkintaepäselvyys kalatäkyisten koukkupydydysten osalta (ovatko ns. ootto-onget sallittuja vai eivät?). Asiantuntijaryhmän mukaan kaikki passiivisesti käytettävät kalatäkyiset pyyntivälineet tulee rinnastaa kalastuslain tarkoittamiin koukkupydyksiin (pitkäsiimat, syöttikoukut ja iskukoukut). Keskusteltiin laajasti norppaturismista, ja sovittiin, että pyritään tiedottamaan erityisesti harrastajaluontokuvaajille hyviä norppien kuvaukseen liittyviä eettisiä käytäntöjä eri kanavia pitkin. Tiedotusmateriaalia on jo olemassa hyvin Yhteinen saimaannorppamme LIFE -hankkeen tekemänä.

Käytiin läpi kiireellisiä tarpeita ja toimenpiteiden edistymistä kokouksessa mukana olevien osapuolien osalta. Todettiin, että norppien tulevista siirroista avovesikaudella 2024 on pyrittävä viestimään mahdollisimman aikaisin.

8. Asiantuntijaryhmän toiminnan kehittämistarpeet ja -ideat, keskustelu

Käytiin läpi Matias Sivosen koostamia suojelutyöryhmän pelisääntöjä ja tietotarpeita. Katsottiin, että pelisääntöihin on tuotava asettamiskirjeessä mainitut tehtävät ja mainittava asiantuntijaryhmän osalta yleisen tilannekuvan ylläpitämisen ja tiedonvaihdon tavoitteet. ESAELY täydentää pelisääntöjä ja jatketaan työstämistä seuraavissa kokouksissa.

Käytiin yleistä keskustelua tietotarpeista. Rysän kalterikokoa tulee testata LUKE:n pyydyskehityksen yhteydessä ja selvittää parasta mahdollista ratkaisua, joka olisi mahdollisimman norppaturvallinen mutta kalastava. Asiantuntijaryhmällä oltava riittävät tiedot seuraavan suojelun strategian valmisteluun. Käytetään tietotarpeiden kasaamisessa apuna Matias Sivosen koostamaa Savonlinnan yhteiskokouksessa laadittua tietotarvelistaa.

9. Seurantaryhmälle tiedotettavat asiat ja esitettävät toimenpiteet

Arto Ustinov käy strategian toimenpiteiden edistymistaulukon läpi seurantaryhmän kokouksessa. Norppien siirroista kevään 2024 osalta tiedotetaan seurantaryhmälle.

10. Muut asiat

Elinympäristömallinnus norpalle sopivista pesäpaikoista tehty maankäytön suunnittelun tarpeisiin mm. ELY-keskusten käyttöön.

Seuraava kokous pidetään syyskuun ensimmäisellä viikolla, tarkka ajankohta sovitaan elokuussa 2024.

11. Kokouksen päättäminen

Anssi Vainikka päätti kokouksen klo 11.52.

Liitteet Saimaan vesitilannekatsaus

Anssi Vainikka

Anssi Vainikka
Puheenjohtaja

Riikka Alakoski
Sihteeri

Saimaan vesi-, jää- ja lumitilanne

SAIMAANNORPAN SUOJELUN STRATEGIAN JA
TOIMENPIDESUUNNITELMAN ASIANTUNTIJARYHMÄ 20.2.2024

Tuukkanen Tapio
Kaakkois-Suomen ELY-keskus

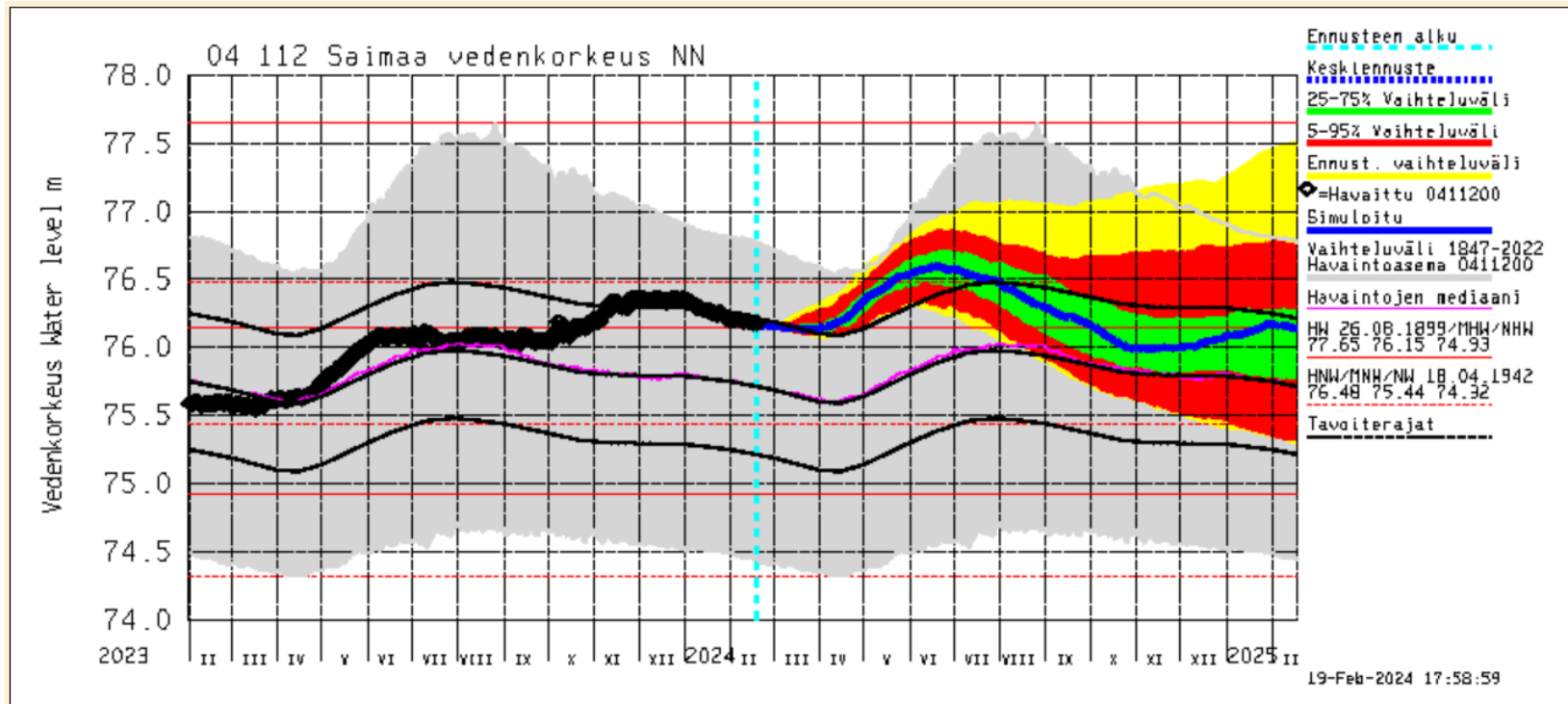

Ajankohtaista juoksutusten hoitamisesta ja tulvista

- Lisäjuoksutus aloitettu 21.8.2023 ja sitä jatketaan toistaiseksi
- Rajavesistökomissio (vesivarojen kokonaiskäytön työryhmä) kokoontuu seuraavan kerran toukokuussa
- Saima23 tulva- ja patovalmiusharjoitus päättynyt, harjoituspäivät marraskuussa 2023, palaute- ja yhteenvetotilaisuus 11.1.2024
 - Harjoitukseen osallistui yli 40 organisaatiota, Teams alustalla n. 150 jäsentä
 - Pahassa tulvatilanteessa juoksutuksilla ei voida estää vedenkorkeuden nousua laajoja vahinkoja aiheuttavalle tasolle
 - Talvitulvat mahdollisia, jolloin vedenkorkeuden noususta merkittävää haittaa myös norpan pesinnälle.
 - Tulva- ja kuivuusvahinkoarviot: <https://www.doria.fi/handle/10024/187817>

Saimaan vesitilanne 19.2.2024

[juoksutusennusteet ja säännöstelyohjeet](#) | [keskiennuste numeroina](#) | [havainnot ja tulvavahingot](#) | [lisäkuvat](#) | [edelliset ennusteet](#)

- Vedenkorkeus (W) 19.2. NN+ 76,18 m, mikä on 47 cm keskiveden yläpuolella
- Ilman lisäjuoksutuksia W olisi n. 15 cm ylempänä
- Vedenkorkeus kääntynyt laskuun tammikuussa
- Lumimäärä kasvanut helmikuussa, mikä on nostanut kevään tulvaennustetta

Julkiset ennusteet: <http://wwwi2.ymparisto.fi/i2/04/I041121001y/wqfi.html>

Saimaan jäätilanne, talvi 2023-2024

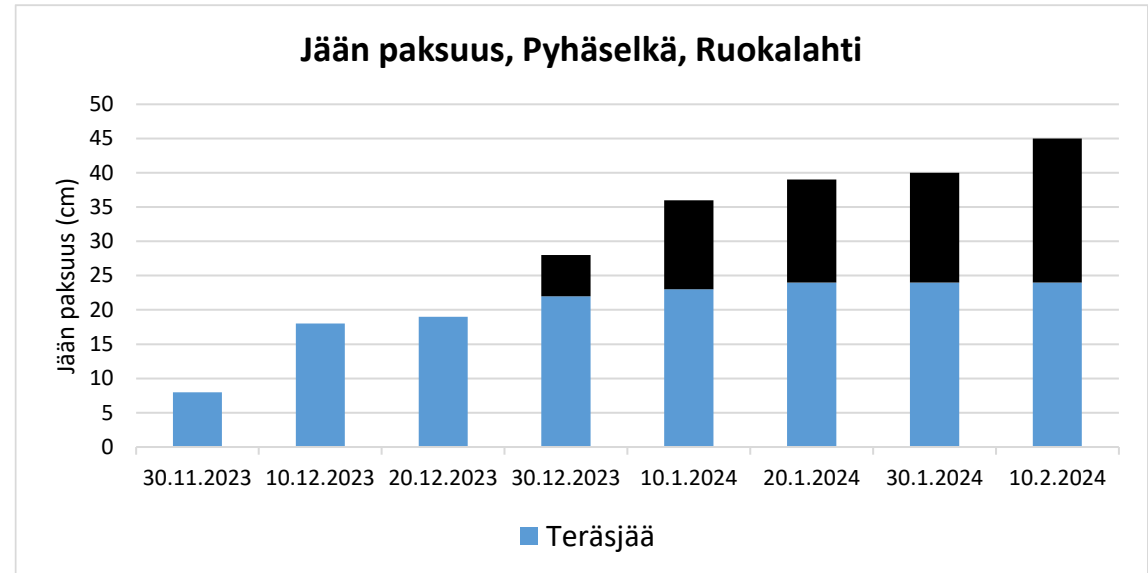
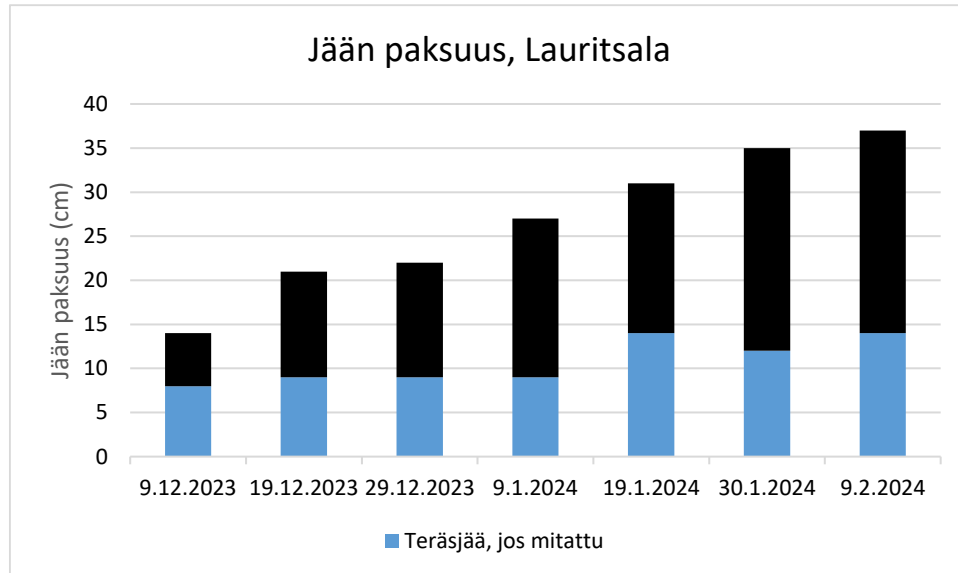
Jäätymisajankohta:

(koko näköpiiri pysyvästi jäässä)

- Saimaa/Lauritsala: 1.12.2023
- Haukivesi/Oravi: 25.11.2023

Jäänpaksuus 9-11.2.2024

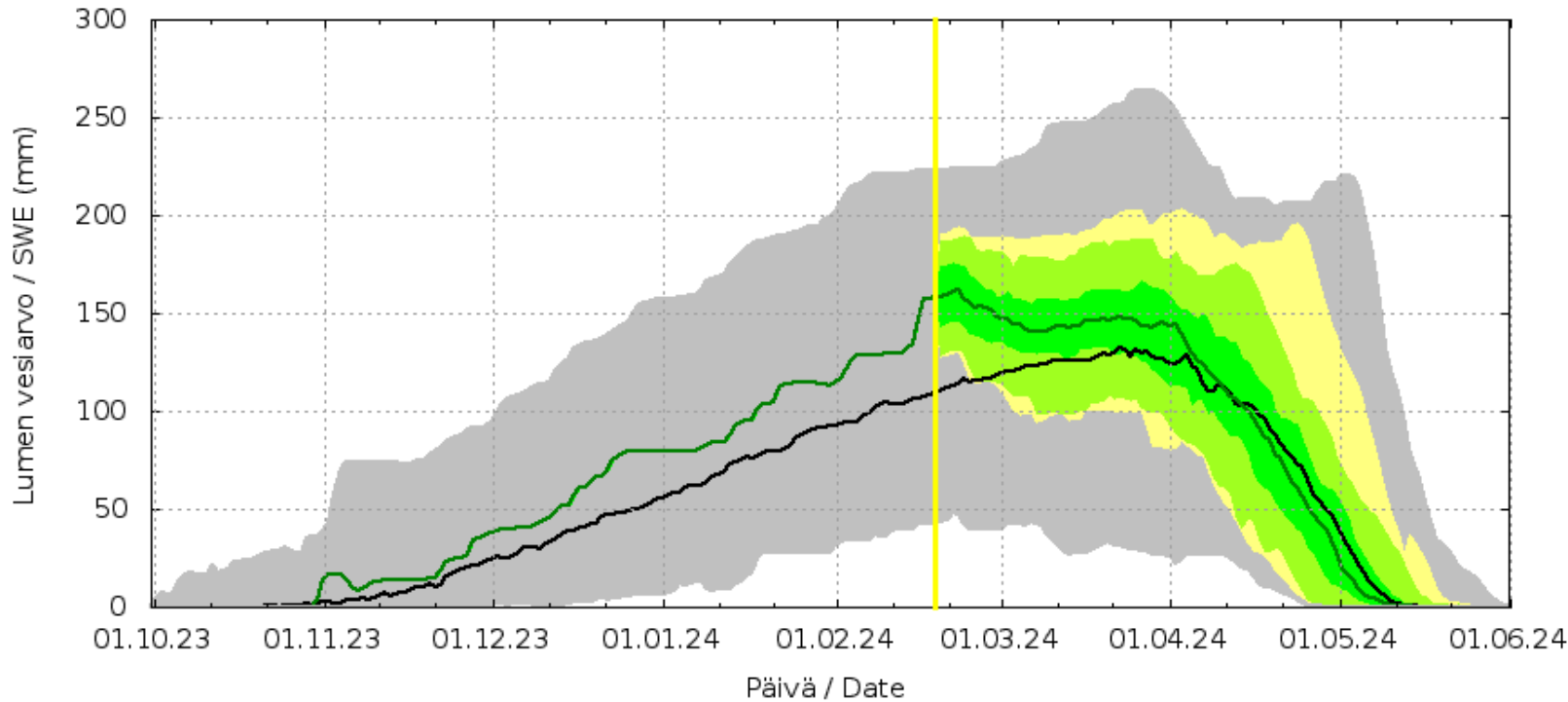
- Saimaa/Lauritsala: 37 cm (-2 cm ka:sta)
- Haukivesi/Oravi: 46 cm (+5 cm ka:sta)
- Pyhäselkä/Ruokalahti: 45 cm (-1 cm ka:sta)

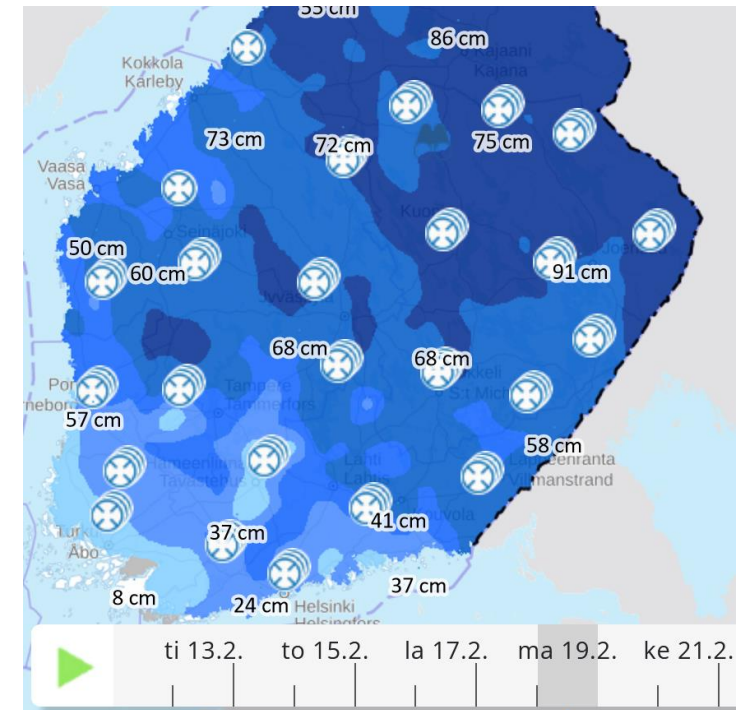
Lumitilanne, talvi 2023-2024

04 112 Saimaa Lumen vesiarvo / Snow water equivalent

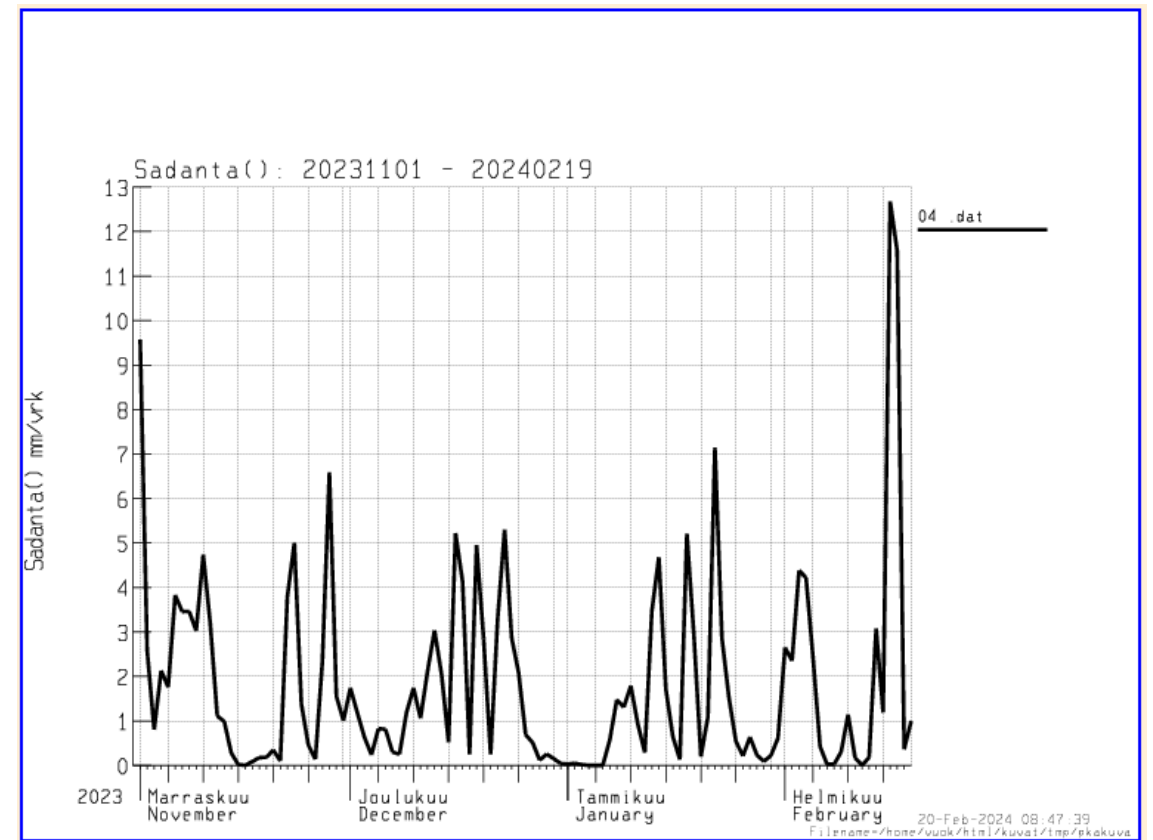
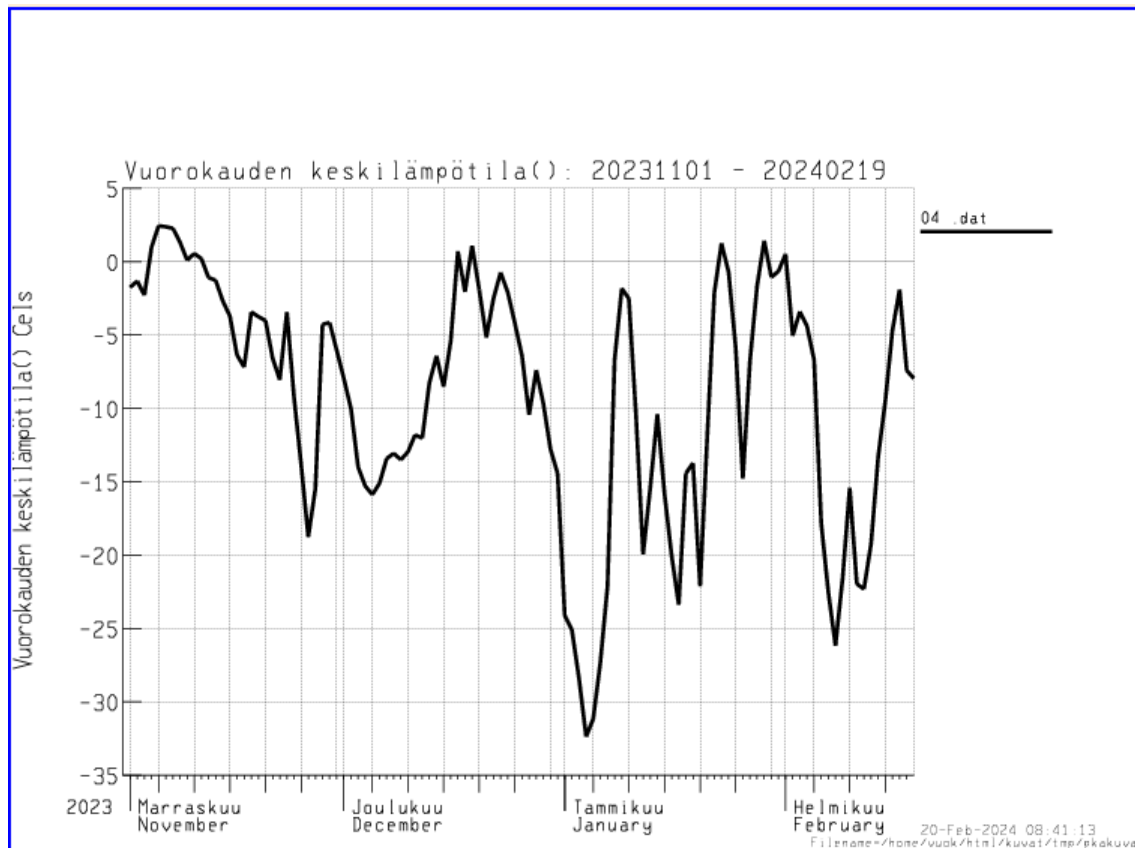
- 1962-2008 keskiarvo —
- 1962-2008 min-max —
- min-max —
- 95%-5% —
- 75%-25% —
- mediaani —

2024-02-19 21:20:56 EET

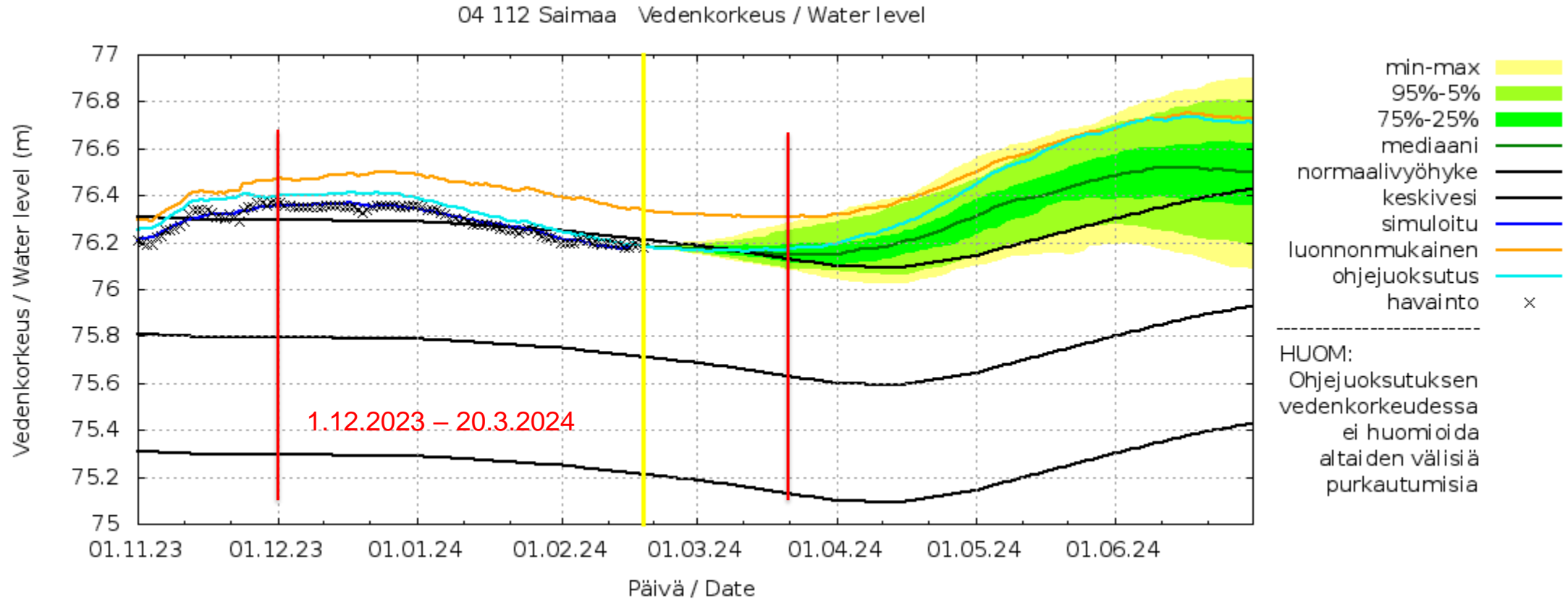

Lämpötila ja sadanta, Vuoksen vesistöalue

Saimaan vedenkorkeusennuste pesimäkaudelle 2023

2024-02-19 22:07:31 EET

- Keskiennusteen mukaan vedenkorkeus laskee tarkastelujaksolla n. 24 cm
- Ääriennusteilla vaihtelu noin -10 – -27 cm